T001 A HÀM I 29-Kinh Thanh Tịnh

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

353 KINH THANH TỊNH – TRƯỜNG A HÀM I Phaät laïi noùi: “Hoaëc coù Phaïm chí ngoaïi ñaïo1 ñeán noùi: ‘Sa-moân Thích töû höôûng thuï caùc thöù hoan laïc.’ Neáu coù ngöôøi noùi nhö vaäy, neân traû lôøi raèng: ‘Ngöôi chôù noùi nhö vaäy, raèng Sa-moân Thích töû ham höôûng thuï caùc thöù hoan laïc.’ Vì sao? Coù thöù laïc neáu höôûng thuï thì bò Nhö Lai cheâ traùch. Coù thöù laïc neáu höôûng thuï thì ñöôïc Nhö Lai khen ngôïi. Neáu Phaïm chí ngoaïi ñaïo hoûi: ‘Thöù laïc naøo maø neáu höôûng thuï thì bò Cuø-ñaøm cheâ traùch?’ Neáu coù hoûi nhö vaäy, neân traû lôøi raèng: ‘Naêm phaåm tính cuûa duïc2, ñaùng öa ñaùng thích, moïi ngöôøi ñeàu ñam meâ. Theá naøo laø naêm? Maét nhaän thöùc saéc, ñaùng öa ñaùng thích, moïi ngöôøi ñeàu ñam meâ. Tai nghe tieáng, muõi ngöûi höông, löôõi neám vò, thaân bieát xuùc caûm, ñaùng öa ñaùng thích, moïi ngöôøi ñeàu ñam meâ. Naøy chö Hieàn, do duyeân laø naêm duïc maø sanh hyû laïc; ñoù laø ñieàu maø Nhö Lai, Chí Chaân, Ñaúng Chaùnh Giaùc cheâ traùch. Cuõng nhö coù ngöôøi coá tình saùt haïi chuùng sanh, töï cho theá laø hoan laïc; ñoù laø ñieàu maø Nhö Lai, Chí Chaân, Ñaúng Chaùnh Giaùc cheâ traùch. Cuõng nhö coù ngöôøi leùn luùt troäm caép cuûa ngöôøi, cho theá laø khoaùi laïc; ñoù laø ñieàu maø Nhö Lai cheâ traùch. Cuõng nhö coù ngöôøi xaâm phaïm tònh haïnh cuûa ngöôøi khaùc, töï cho theá laø khoaùi laïc; ñoù laø ñieàu maø Nhö Lai cheâ traùch. Cuõng nhö coù ngöôøi coá yù noùi doái, töï cho theá laø khoaùi laïc; ñoù laø ñieàu maø Nhö Lai cheâ traùch. Cuõng coù ngöôøi soáng phoùng ñaõng buoâng thaû; ñoù laø dieàu Nhö Lai cheâ traùch. Cuõng coù ngöôøi haønh khoå haïnh beà ngoaøi, khoâng phaûi laø haønh chaân chaùnh maø Nhö Lai daïy, töï cho theá laø khoaùi laïc; ñoù laø ñieàu Nhö Lai cheâ traùch. “Naøy caùc Tyø-kheo, naêm phaåm chaát cuûa duïc voán ñaùng cheâ traùch, maø moïi ngöôøi tham ñaém. Nhöõng gì laø naêm? Maét nhaän bieát saéc, ñaùng öa ñaùng thích, laø caùi maø con ngöôøi tham ñaém. Tai nghe tieáng, muõi ngöûi höông, löôõi neám vò, thaân bieát xuùc, ñaùng öa ñaùng thích, moïi ngöôøi tham ñaém. Sa-moân Thích töû khoâng taùn ñoàng nhöõng thöù khoaùi laïc nhö vaäy. Cuõng nhö coù ngöôøi coá yù saùt sanh, cho ñoù laø khoaùi laïc. Sa-moân Thích töû khoâng taùn ñoàng khoaùi laïc nhö vaäy. Cuõng nhö coù ngöôøi troäm caép, cho theá laø khoaùi laïc. Sa-moân Thích töû khoâng taùn ñoàng nhöõng thöù khoaùi laïc nhö vaäy. Cuõng nhö coù ngöôøi phaïm tònh haïnh, cho theá laø khoaùi laïc. Sa- moân Thích töû khoâng taùn ñoàng khoaùi laïc nhö vaäy. Cuõng nhö coù ngöôøi phoùng ñaõng buoâng troâi, cho theá laø laïc. Sa-moân Thích töû khoâng taùn ñoàng

1.

Ngoaïi ñaïo Phaïm chí; Paøli: aóóa-titthiya paribbaøjaka, du só ngoaïi ñaïo.

2.

Nguõ duïc coâng ñöùc; Paøli: paóca kaøma-guòa.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH khoaùi laïc nhö vaäy. Cuõng nhö coù ngöôøi haønh khoå haïnh beà ngoaøi, cho theá laø khoaùi laïc. Sa-moân Thích töû khoâng taùn ñoàng khoaùi laïc nhö vaäy. “Neáu coù Phaïm chí ngoaïi ñaïo hoûi nhö vaäy:

‘Thöù laïc höôûng thuï naøo maø Sa-moân Thích töû khen ngôïi?’ Naøy caùc Tyø-kheo, neáu ngöôøi kia coù noùi nhö vaäy, caùc ngöôi neân traû lôøi raèng: ‘Naøy chö Hieàn, naêm phaåm chaát cuûa duïc, ñaùng öa ñaùng thích, ñöôïc ngöôøi ñôøi tham ñaém. Nhöõng gì laø naêm? Maét bieát saéc... cho ñeán, thaân bieát xuùc, ñaùng öa ñaùng thích, ñöôïc ngöôøi ñôøi tham ñaém. Naøy chö Hieàn, do nhaân duyeân laø naêm duïc maø sanh laïc, neân nhanh choùng dieät tröø. Cuõng nhö coù ngöôøi coá yù saùt sanh, töï cho theá laø khoaùi laïc. Thöù laïc nhö theá, neân nhanh choùng dieät tröø. Coù ngöôøi troäm caép, töï cho theá laø khoaùi laïc. Thöù laïc aáy neân nhanh choùng dieät tröø. Cuõng nhö coù ngöôøi phaïm tònh haïnh, töï cho theá laø khoaùi laïc. Thöù laïc aáy neân choùng dieät tröø. Cuõng nhö coù ngöôøi phoùng ñaõng buoâng troâi, töï cho theá laø khoaùi laïc. Thöù laïc aáy neân nhanh choùng dieät tröø. Cuõng nhö coù ngöôøi haønh khoå haïnh beà ngoaøi, cho theá laø khoaùi laïc. Thöù laïc aáy neân choùng dieät tröø. Cuõng nhö coù ngöôøi ly duïc, lìa boû phaùp aùc baát thieän, coù giaùc coù quaùn, coù hyû laïc phaùt sanh do ly duïc, nhaäp Sô thieàn. Laïc nhö theá laø ñieàu Phaät khen ngôïi. Cuõng nhö coù ngöôøi dieät giaùc quaùn, noäi taâm hoan hyû3, nhaát taâm, khoâng giaùc khoâng quaùn, coù hyû laïc do ñònh sanh, nhaäp Nhò thieàn. Laïc nhö theá ñöôïc Phaät khen ngôïi. Cuõng nhö coù ngöôøi tröø hyû, nhaäp xaû, töï bieát thaân laïc, laø ñieàu maø Hieàn thaùnh mong caàu, coù xaû nieäm4, nhaát taâm, nhaäp ñeä Tam thieàn. Laïc nhö theá ñöôïc Phaät khen ngôïi. Laïc heát, khoå heát, öu vaø hyû tröôùc ñaõ dieät, khoâng khoå khoâng laïc, hoä nieäm thanh tònh, nhaäp ñeä Töù thieàn. Laïc nhö vaäy ñöôïc Phaät khen ngôïi.5 “Neáu coù Phaïm chí ngoaïi ñaïo noùi nhö vaày: ‘Trong laïc aáy, caùc ngöôi tìm phaåm chaát gì?’ Neân traû lôøi raèng: ‘Laïc aáy seõ ñöa ñeán phaåm chaát cuûa baûy quaû6. Nhöõng gì laø baûy? Ngay trong ñôøi naøy, chöùùng ñaéc Thaùnh ñaïo7. Giaû söû chöa chöùng, sau khi cheát, seõ chöùng ñaéc Thaùnh ñaïo. Neáu trong khi cheát maø chöa chöùng ñaéc, thì seõ ñoaïn tröø naêm haï phaàn

3.

Xem cht.123, kinh soá 2 “Du Haønh (iii)”.

4.

Haùn dòch: hoä nieäm. Xem cht.124, kinh soá 2 “Du Haønh (iii)”.

5.

Haùn dòch lieân quan boán thieàn coù nhieàu choã khoâng chænh; xem caùc cht.122, 126, kinh soá 2 “Du Haønh (iii)”.

6.

Baûy quaû, ñaây chæ boán höôùng (Döï löu, Nhaát lai, Baát hoaøn, A-la-haùn) vaø ba quaû (nhö tröôùc, tröø A-la-haùn).

7.

Chæ tröôøng hôïp A-la-haùn.

355 KINH THANH TỊNH – TRƯỜNG A HÀM I keát , seõ chöùng ñaéc Trung baùt Nieát-baøn, Sanh baùt Nieát-baøn, Haønh baùt 8

Nieát-baøn, Voâ haønh baùt Nieát-baøn, Thöôïng löu A-ca-nò-traù Nieát-baøn9. Naøy chö Hieàn, nhö vaäy laïc aáy coù baûy phaåm chaát. Chö Hieàn, neáu Tyø-kheo ñang ôû baäc hoïc ñòa maø muoán höôùng thöôïng, tìm caàu choã an oån, nhöng chöa tröø naêm trieàn caùi. Nhöõng gì laø naêm? Tham duïc trieàn caùi, saân nhueá trieàn caùi, thuïy mieân trieàn caùi, traïo hyù trieàn caùi, nghi trieàn caùi. Tyø-kheo höõu hoïc kia muoán caàu höôùng thöôïng, tìm choã an oån, nhöng chöa dieät tröø naêm trieàn caùi, ñoái vôùi boán nieäm xöù khoâng hay tinh caàn, ñoái vôùi baûy giaùc yù khoâng hay tinh caàn, laïi muoán chöùng ñöôïc phaùp thöôïng nhaân, trí tueä taêng thöôïng cuûa Hieàn thaùnh, mong caàu muoán bieát, muoán thaáy, khoâng coù tröôøng hôïp aáy. “Chö Hieàn, Tyø-kheo höõu hoïc muoán caàu höôùng thöôïng, tìm caàu choã an oån, maø coù theå dieät tröø naêm trieàn caùi laø tham duïc trieàn caùi, saân nhueá trieàn caùi, thuïy mieân trieàn caùi, traïo hyù trieàn caùi, nghi trieàn caùi, ñoái vôùi boán nieäm xöù laïi hay tinh caàn, ñoái vôùi baûy giaùc yù nhö thaät tu haønh, vò aáy muoán ñöôïc phaùp thöôïng nhaân, trí tueä taêng thöôïng cuûa Hieàn thaùnh, muoán bieát muoán thaáy, coù tröôøng hôïp nhö vaäy. “Chö Hieàn, coù Tyø-kheo laø laäu taän A-la-haùn, ñieàu caàn laøm ñaõ laøm xong, ñaõ ñaëït gaùnh naëng xuoáng, ñaõ ñaït ñöôïc muïc ñích cuûa mình, ñaõ döùt saïch caùc keát söû cuûa höõu, vôùi chaùnh trí ñaõ giaûi thoaùt; vò aáy khoâng laøm chín vieäc. Nhöõng gì laø chín? Moät laø khoâng gieát. Hai laø khoâng laáy troäm. Ba laø khoâng daâm. Boán laø khoâng noùi doái. Naêm, khoâng xaû ñaïo10. Saùu, khoâng bò duïc chi phoái. Baûy, khoâng bò saân chi phoái. Taùm, khoâng bò sôï haõi chi phoái. Chín, khoâng bò nghi chi phoái. Chö Hieàn, aáy laø vò laäu taän A-la- haùn ñaõ laøm xong ñieàu caàn laøm, ñaõ ñaët gaùnh naëng xuoáng, ñaõ ñaït ñöôïc muïc ñích cuûa mình, ñaõ döùt saïch keát söû cuûa höõu, chaùnh trí giaûi thoaùt, xa lìa chín söï. “Hoaëc coù Phaïm chí ngoaïi ñaïo noùi nhö vaày: ‘Sa-moân Thích töû coù phaùp baát truï11’. Neân traû lôøi vò aáy raèng: ‘Chö Hieàn, chôù noùi nhö vaäy,

8. Nguõ haï keát, hay thuaän haï phaàn keát ; Paøli: orambhaøgiya-saöyojana, naêm söï troùi buoäc daãn taùi sanh Duïc giôùi. 9. Ñaây ñeà caäp naêm tröôøng hôïp chöùng quaû Baát hoaøn. 10. D.29: khoâng caát chöùa tieàn baïc ñeå höôûng thuï duïc laïc. 11. Haùn: baát truï phaùp ; Paøli: aæähitadhamma, phaùp baát ñònh, khoâng ñöùng vöõng; Paøli: aæähadhammaø... viharanti, soáng vôùi phaùp khoâng oån ñònh, soáng khoâng coù laäp tröôøng (Tröôøng 2, tr.464).

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH raèng Sa-moân Thích töû coù phaùp baát truï. Vì sao vaäy? Phaùp cuûa Sa-moân Thích töû laø thöôøng truï, khoâng bò dao ñoäng. Cuõng nhö ngöôõng cöûa12 thöôøng truï khoâng ñoäng. Phaùp cuûa Sa-moân Thích töû cuõng vaäy, thöôøng truï khoâng di ñoäng.’ “Hoaëc coù Phaïm chí ngoaïi ñaïo noùi nhö vaäy: ‘Sa-moân Cuø-ñaøm bieát suoát vieäc trong ñôøi quaù khöù, nhöng khoâng bieát vieäc trong ñôøi vò lai.’ Tyø- kheo kia, cuøng Phaïm chí dò hoïc kia, trí tueä khaùc nhau, trí quaùn cuõng khaùc13, neân lôøi noùi hö doái. Nhö Lai ñoái vôùi vieäc quaù khöù kia, khoâng gì khoâng thaáy bieát, roõ nhö ôû tröôùc maét. Ñoái vôùi ñôøi vò lai, Nhö Lai coù trí tueä phaùt sanh töø ñaïo14. Vieäc trong ñôøi quaù khöù voán hö doái khoâng thaät, khoâng ñaùng vui thích, khoâng lôïi ích gì, Nhö Lai khoâng ghi nhaän.

Hoaëêc vieäc quaù khöù coù thaät, nhöng khoâng ñaùng öa thích, khoâng ích lôïi gì, Phaät cuõng khoâng ghi nhaän. Neáu vieäc quaù khöù coù thaät, ñaùng öa, nhöng khoâng lôïi ích, Phaät cuõng khoâng ghi nhaän. Neáu vieäc quaù khöù coù thaät, ñaùng öa, coù lôïi ích, Nhö Lai bieát suoát, sau ñoù môùi ghi nhaän. Vò lai, hieän taïi, cuõng vaäy. “Nhö Lai ñoái vôùi quaù khöù, vò lai, hieän taïi, noùi ñuùng thôøi, noùi söï thaät, noùi coù nghóa, coù lôïi15, noùi ñuùng phaùp, ñuùng luaät, khoâng coù lôøi hö doái. Phaät töø ñeâm ñaàu tieân thaønh Voâ thöôïng Chaùnh giaùc cho ñeán ñeâm cuoái cuøng, trong khoaûng giöõa, coù noùi ñieàu gì, thaûy ñeàu nhö thaät; do ñoù goïi laø Nhö Lai. “Laïi nöõa, nhöõng ñieàu Nhö Lai noùi ñuùng nhö söï; söï ñuùng nhö lôøi; do ñoù goïi laø Nhö Lai. “Do nghóa gì maø goïi laø Ñaúng Chaùnh Giaùc? Nhöõng gì maø Phaät thaáy bieát, dieät tröø, giaùc ngoä, Phaät thaûy ñeàu giaùc ngoä, bieát roõ, neân goïi laø Ñaúng Chaùnh Giaùc. “Hoaëc coù Phaïm chí ngoaïi ñaïo noùi nhö vaäy: ‘Theá gian thöôøng coøn. Duy chæ ñieàu naøy laø thaät; ngoaøi ra ñeàu laø hö doái.’ Hoaëc coù ngöôøi laïi noùi:

12. Haùn: moân khoản ; D. 29: coät ñaù hay coät saét ñöôïc choân chaët. 13. Haùn: trí dò, trí quaùn dieäc dò ; Paøli: aóóavihitakena óaønadassan-ena aóóavihitakam óaønadassanam paóóapetabbaö, coù theå nhaän bieát tri kieán bò voâ tri che laáp naøy baèng tri kieán bò voâ tri che laáp khaùc. 14. Haù n: sanh ö ñaï o trí ; Paøl i: bodhija óaøòa, trí phaùt sanh töø boà-ñeà hay giaùc ngoä. 15. Haùn: nghóa ngöõ, lôïi ngöõ . Caû hai töø Haùn: nghóa vaø lôïi ñeàu töông ñöông vôùi moät töø Paøli: attha (Skt.: artha): yù nghóa, lôïi ích, muïc ñích.

357 KINH THANH TỊNH – TRƯỜNG A HÀM I ‘Theá gian naøy laø voâ thöôøng. Duy chæ ñieàu naøy laø thaät; ngoaøi ra ñeàu hö doái.’ Hoaëc coù ngöôøi laïi noùi: ‘Theá gian vöøa thöôøng vöøa voâ thöôøng. Duy chæ ñieàu naøy laø thaät; ngoaøi ra ñeàu hö doái.’ Hoaëc coù ngöôøi noùi: ‘Theá gian khoâng phaûi thöôøng, khoâng phaûi voâ thöôøng. Duy chæ ñieàu naøy laø thaät; ngoaøi ra laø hö doái.’ “Hoaëc coù ngöôøi noùi: ‘Theá gian höõu bieân. Duy chæ ñieàu naøy laø thaät; ngoaøi ra ñeàu hö doái.’ Hoaëc coù ngöôøi noùi: ‘Theá gian voâ bieân. Duy chæ ñieàu naøy laø thaät; ngoaøi ra ñeàu hö doái.’ Hoaëc coù ngöôøi noùi: ‘Theá gian vöøa höõu bieân vöøa voâ bieân. Duy chæ ñieàu naøy laø thaät; ngoaøi ra ñeàu hö doái.’ Hoaëc noùi: ‘Theá gian khoâng phaûi höõu bieân khoâng phaûi voâ bieân. Duy chæ ñieàu naøy laø thaät; ngoaøi ra ñeàu hö doái.’ “Hoaëc noùi: ‘Chính maïng16 töùc laø thaân. Duy chæ ñieàu naøy laø thaät; ngoaøi ra ñeàu doái.’ Hoaëc noùi: ‘Maïng khoâng phaûi laø thaân. Ñaây laø thaät; ngoaøi ra laø doái.’ Hoaëc noùi: ‘Maïng khaùc thaân khaùc. Ñaây laø thaät; ngoaøi ra laø doái.’ Hoaëc noùi: ‘Khoâng phaûi maïng khaùc thaân khaùc. Ñaây laø thaät; ngoaøi ra laø doái.’ “Hoaëc noùi: ‘Nhö Lai coù cuoái cuøng17. Ñaây laø thaät, ngoaøi ra laø doái.’ Hoaëc noùi: ‘Nhö Lai khoâng coù cuoái cuøng. Ñaây laø thaät coøn ngoaøi ra laø doái.’ Hoaëc noùi: ‘Nhö Lai vöøa coù cuoái cuøng vöøa khoâng coù cuoái cuøng, ñaây laø thaät coøn ngoaøi ra laø doái.’ Hoaëc noùi: ‘Nhö Lai khoâng phaûi coù cuoái cuøng cuõng khoâng phaûi khoâng coù cuoái cuøng, ñaây laø thaät coøn ngoaøi ra laø doái.’ “Nhöõng ai coù quan ñieåm nhö vaäy, goïi laø boån sanh boån kieán18. Nay ta ghi nhaän cho ngöôi raèng: ‘Theá gian laø thöôøng coøn... cho ñeán, Nhö Lai khoâng phaûi

coù cuoái cuøng cuõng khoâng phaûi khoâng coù cuoái cuøng. Ñaây laø thaät coøn ngoaøi ra laø doái.' Ñoù laø boån kieán boån sanh. Haõy ghi nhôù laáy. "Goïi laø: 'Maït19 kieáp maït sanh.'20 Ta cuõng ghi nhaän. Nhöõng gì laø maït kieáp maït sanh ñöôïc ta ghi nhaän? Saéc laø ta, tuøy theo töôûng maø coù cuoái cuøng; ñaây laø thaät coøn ngoaøi ra laø doái. Voâ saéc laø ta, tuøy theo töôûng

16.

Maïng, chæ linh hoàn; Paøli: jìva.

17.

Haùn: Nhö Lai höõu chung v.v..; Paøli: hoti tathaøgato param maraònaø: Nhö Lai toàn taïi sau khi cheát, v.v...

18.

Boån sanh boån kieán, so saùnh vôùi boån kieáp boån kieán trong kinh Phaïm ñoäng; Paøli:

pubbanta-sahagata-diæhi-nissaya, cô sôû cho quan ñieåm veà quaù khöù.

19.

Baûn Cao ly: vò kieáp vò sanh . Caùc baûn Nguyeân-Minh: maït kieáp maït sanh .

20.

Paøli; aparanta-sahagata-diæhi-nissaya. Quan ñieåm lieân heä vò lai.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH coù cuoái cuøng. Vöøa coù saéc vöøa voâ saéc laø ta, tuøy theo töôûng maø coù cuoái cuøng. Khoâng phaûi coù saéc khoâng phaûi khoâng saéc laø ta, tuøy theo töôûng maø coù cuoái cuøng. Ta laø höõu bieân, ta laø voâ bieân, ta vöøa höõu bieân vöøa voâ bieân, ta khoâng phaûi höõu bieân cuõng khoâng phaûi voâ bieân, tuøy theo töôûng maø coù cuoái cuøng. Ta coù laïc, tuøy theo töôûng maø coù cuoái cuøng. Ta khoâng coù laïc, tuøy theo töôûng maø coù cuoái cuøng. Ta vöøa coù khoå vöøa coù laïc, tuøy theo töôûng maø coù cuoái cuøng. Ta khoâng khoå cuõng khoâng laïc, tuøy theo töôûng maø coù cuoái cuøng. Moät töôûng laø ta, tuøy theo töôûng maø coù cuoái cuøng. Nhieàu töôûng laø ta, tuøy theo töôûng maø coù cuoái cuøng. Ít töôûng laø ta, tuøy theo töôûng maø coù cuoái cuøng. Voâ löôïng töôûng laø ta, tuøy theo töôûng maø coù cuoái cuøng. Ñaây laø thaät ngoaøi ra laø doái. Ñoù laø taø kieán boån kieán boån sanh, ñöôïc Ta ghi nhaän. "Hoaëc coù Sa-moân, Baø-la-moân, coù luaän nhö vaày, coù kieán nhö vaày: 'theá gian naøy thöôøng coøn, ñaây laø thaät, ngoaøi ra laø doái... cho ñeán, voâ löôïng töôûng laø ta, ñaây laø thaät, ngoaøi ra laø doái.' Sa-moân, Baø-la-moân kia, laïi noùi nhö vaày, thaáy nhö vaày: 'Ñaây laø thaät ngoaøi ra laø hö doái'. Neân traû lôøi ngöôøi aáy raèng: 'Coù phaûi ngöôi chuû tröông raèng, theá giôùi naøy laø thöôøng coøn; ñaây laø thaät coøn ngoaøi ra laø doái? Lôøi noùi nhö vaäy Phaät khoâng chaáp nhaän. Vì sao? Trong caùc kieán giaûi ñoù moãi thöù ñeàu coù keát söû. Ta laáy lyù maø suy, trong caùc Sa-moân, Baø-la-moân, khoâng ai baèng Ta, huoáng hoà muoán hôn Ta.' Caùc taø kieán nhö vaäy chæ coù nôi lôøi noùi maø thoâi, khoâng ñaùng cuøng baøn luaän... Cho ñeán voâ löôïng töôûng laø ta, cuõng vaäy. "Hoaëc coù Sa-moân, Baø-la-moân noùi nhö vaày:

‘Theá gian naøy töï taïo.’ Laïi coù Sa-moân, Baø-la-moân noùi: ‘Theá gian naøy caùi khaùc taïo.’ Hoaëc noùi: ‘Vöøa töï taïo vöøa caùi khaùc taïo.’ Hoaëc noùi: ‘Khoâng phaûi töï taïo cuõng khoâng phaûi caùi khaùc taïo nhöng ngaãu nhieân maø coù.’ Sa-moân, Baø-la-moân naøo noùi raèng theá gian laø töï taïo thì caùc Sa-moân, Baø-la-moân aáy ñeàu nhaân bôûi nhaân duyeân laø xuùc. Neáu lìa xuùc laø nhaân maø coù theå noùi ñöôïc; khoâng coù tröôøng hôïp aáy. Vì sao? Do saùu nhaäp thaân21 maø phaùt sanh xuùc. Do xuùc maø sanh thoï. Do thoï maø sanh aùi. Do aùi maø sanh thuû. Do thuû maø sanh höõu. Do höõu maø sanh sanh. Do sanh maø coù giaø, cheát, öu, buoàn, khoå naõo, khoái lôùn khoå ñau. Neáu khoâng coù saùu nhaäp, thì khoâng coù xuùc. Khoâng coù xuùc thì khoâng coù thoï. Khoâng coù thoï thì khoâng coù aùi. Khoâng coù aùi thì khoâng coù thuû. Khoâng coù thuû thì khoâng coù höõu. Khoâng coù höõu thì khoâng coù sanh. Khoâng coù sanh thì khoâng coù giaø, cheát, öu, buoàn, khoå naõo, khoái

21. Saùu nhaäp thaân, töùc saùu xöù y treân thaân; saùu sôû y cuûa thöùc.

359 KINH THANH TỊNH – TRƯỜNG A HÀM I lôùn khoå ñau. “Laïi noùi, ‘theá gian naøy do caùi khaùc taïo’; laïi noùi, ‘theá gian naøy vöøa töï taïo vöøa do caùi khaùc taïo’; laïi noùi, ‘theá gian naøy khoâng phaûi töï taïo cuõng phaûi do caùi khaùc taïo, nhöng ngaãu nhieân maø coù’; cuõng vaäy. Nhaân xuùc maø coù, khoâng coù xuùc thì khoâng.” Phaät baûo caùc Tyø-kheo: “Neáu muoán dieät tröø caùc quan ñieåm taø aùc aáy, neân tu ba haønh22 ñoái vôùi Boán nieäm xöù. Theá naøo Tyø-kheo dieät tröø caùc taø aùc, neân tu ba haønh vôùi Boán nieäm xöù? Tyø-kheo quaùn thaân treân noäi thaân, tinh caàn khoâng bieáng nhaùc, ghi nhôù khoâng queân, tröø tham öu ôû ñôøi. Quaùn thoï, yù, phaùp, cuõng vaäy. Ñoù laø muoán dieät tröø ba haønh ñoái vôùi Boán nieäm xöù. “Coù taùm giaûi thoaùt23. Nhöõng gì laø taùm? Coù saéc, quaùn saéc, ñoù laø giaûi thoaùt thöù nhaát. Beân trong coù saéc töôûng, quaùn ngoaïi saéc laø giaûi thoaùt thöù hai. Tònh giaûi thoaùt24 laø giaûi thoaùt thöù ba. Vöôït saéc töôûng, dieät höõu ñoái töôûng, truù khoâng xöù laø giaûi thoaùt thöù tö. Xaû khoâng xöù truù thöùc xöù laø giaûi thoaùt thöù naêm. Xaû thöùc xöù, truù baát duïng xöù25 laø giaûi thoaùt thöù saùu. Xaû baát duïng xöù, truù höõu töôûng voâ töôûng xöù laø giaûi thoaùt thöù baûy. Dieät taän ñònh, giaûi thoaùt thöù taùm.” Baáy giôø, A-nan ñöùng sau Theá Toân, caàm quaït quaït Phaät, beøn tròch aùo baøy vai phaûi, quyø goái phaûi xuoáng ñaát, chaép tay baïch Phaät raèng: “Kyø dieäu thay, Theá Toân. Phaùp naøy thanh tònh, vi dieäu baäc nhaát, neân goïi laø gì? Neân phuïng trì nhö theá naøo?” Phaät baûo A-nan: “Kinh naøy goïi laø “Thanh tònh”. Ngöôi haõy phuïng trì nhö theá.” Baáy giôø, A-nan sau khi nghe nhöõng lôøi Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

22.

Ba haønh: thaân haønh (Paøli: kaøyasaíkhaøra), taùc ñoäng y treân thaân; khaåu haønh (vacasaíkhaøra), yù haønh (manosaíkhaøra).

23.

Xem Taäp Dò Moân Tuùc luaän, Q.18 (Ñaïi XXXVI, tr. 445a); Paøli: aæeha vimokkhaø

24.

Taäp dò, sñd.: tònh giaûi thoaùt thaân taùc chöôùng cuï tuùc truï.

25.

Baát duïng xöù , hay voâ sôû höõu xöù ; Paøli: aøkiócanaøyatana.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.